

AGRIBUSINESS
FORUM

Thessaly Summit 2021

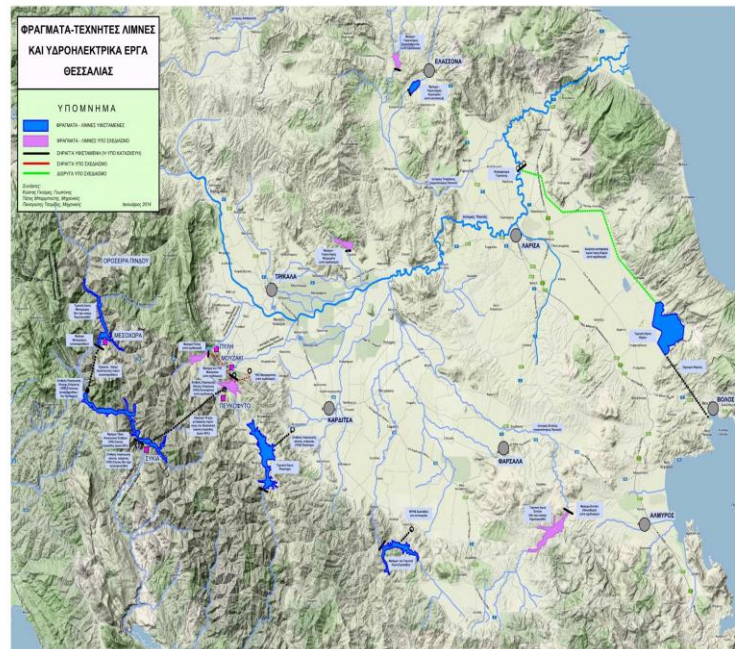
Το μέλλον του Θεσσαλικού κάμπου
στην ψηφιακή εποχή

Τρίκαλα Θεσσαλίας, 19-20/11/2021

«Τα αναγκαία έργα κάλυψης του υδατικού ελλείμματος της Θεσσαλίας»

Κώστας Γκούμας

Γεωπόνος, πρώην Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ Κ.Ε,
πρώην Διευθυντής Εγγείων Βελτιώσεων Νομού Λάρισας.

Η Θεσσαλία βιώνει – εδώ και πολλά χρόνια – ένα σοβαρό υδατικό πρόβλημα, που εξελίσσεται σε περιβαλλοντικό – οικολογικό που θα επιδεινωθεί, στις συνθήκες κλιματικής κρίσης που ήδη αντιμετωπίζει ο πλανήτης.

Στο βαθμό που παραμένει άλυτο, επηρεάζει πλέον ολόκληρο το φάσμα της οικονομικής, κοινωνικής, & πολιτικής λειτουργίας στην περιφέρειά μας και δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο τον πρωτογενή τομέα.

Πορταϊκός (Πύλη) - 2008

Πηνειός (Τερψιθέα) - 2007

Πηγές Μάτι Τυρνάβου - 2001

Μια σειρά από λόγους, που σχετίζονται με το κλίμα, τη γεωμορφολογία, την αγροτική ανάπτυξη και το τρόπο με τον οποίο διαχειριστήκαμε το διαθέσιμους υδατικούς πόρους, έχουν γίνει η αιτία για σοβαρά και συχνά μη αντιστρεπτά ειδικότερα προβλήματα εξάντλησης ή/και υποβάθμισης των επιφανειακών και των υπόγειων υδατικών αποθεμάτων, που αγγίζουν ήδη τα όρια μεγάλης οικολογικής καταστροφής, εάν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα ορθολογικής διαχείρισης και εξοικονόμησης του νερού και ταυτόχρονα εάν δεν υλοποιηθούν τα απαιτούμενα υδατικά έργα.

Στη Θεσσαλία για να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή ισορροπία, ανάμεσα στην κοινωνική, περιβαλλοντική & οικονομική αξία του νερού δεν πρέπει να αγνοηθεί η βασική αρχή της ευρωπαϊκής Οδηγίας ότι το νερό «..**αποτελεί πολύτιμη κληρονομιά**», που πρέπει να προστατεύεται & να τυγχάνει της κατάλληλης μεταχείρισης», αλλά ούτε και να αγνοηθεί το γεγονός ότι **αποτελεί ταυτόχρονα βασικό παραγωγικό συντελεστή της οικονομίας & της κοινωνίας**.

Στη Θεσσαλία για να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή ισορροπία, ανάμεσα στην κοινωνική, περιβαλλοντική & οικονομική αξία του νερού δεν πρέπει να αγνοηθεί η βασική αρχή της ευρωπαϊκής Οδηγίας ότι το νερό «**..αποτελεί πολύτιμη κληρονομιά**», που πρέπει να προστατεύεται & να τυγχάνει της κατάλληλης μεταχείρισης», αλλά ούτε και να αγνοηθεί το γεγονός ότι **αποτελεί ταυτόχρονα βασικό παραγωγικό συντελεστή της οικονομίας & της κοινωνίας**.

Είναι αποδεκτό πλέον ότι η αντιμετώπιση του υδατικού προβλήματος της Θεσσαλίας μπορεί να επιτευχθεί με ένα ισορροπημένο μίγμα πολιτικών από τους δύο «πυλώνες» της διαχείρισης νερού, δηλαδή την **«διαχείριση της ζήτησης»** και την **«διαχείριση της προσφοράς»**.

Παρότι για τον πρώτο πυλώνα υπάρχουν δυσκολίες (οικονομικές, κοινωνικές, θεσμικές, διοικητικές) και αρνητικό περιβάλλον, που σχετίζονται με την Οδηγία 60/2000 (τιμολόγηση νερού - ανάκτηση κόστους υπηρεσιών ύδατος, περιβαλλοντικό και κόστος πόρου κλπ.), είναι σαφές ότι αποτελεί μια αναγκαιότητα και ένα απαραίτητο εκσυγχρονισμό στη διαχείριση του νερού. Δεν θα ασχοληθούμε εκτενέστερα με την επιλογή αυτή.

Το κύριο μέρος της σημερινής παρουσίασης μου αφορά την «διαχείριση της προσφοράς» και ειδικότερα τα απαιτούμενα έργα για την κάλυψη του υδατικού ελλείμματος της Θεσσαλίας.

Χωρητικότητα : 400 hm³
Ωφέλιμη : 300 hm³
Ασφαλής ετήσια απόληψη : **80** hm³

Λίμνη Πλαστήρα

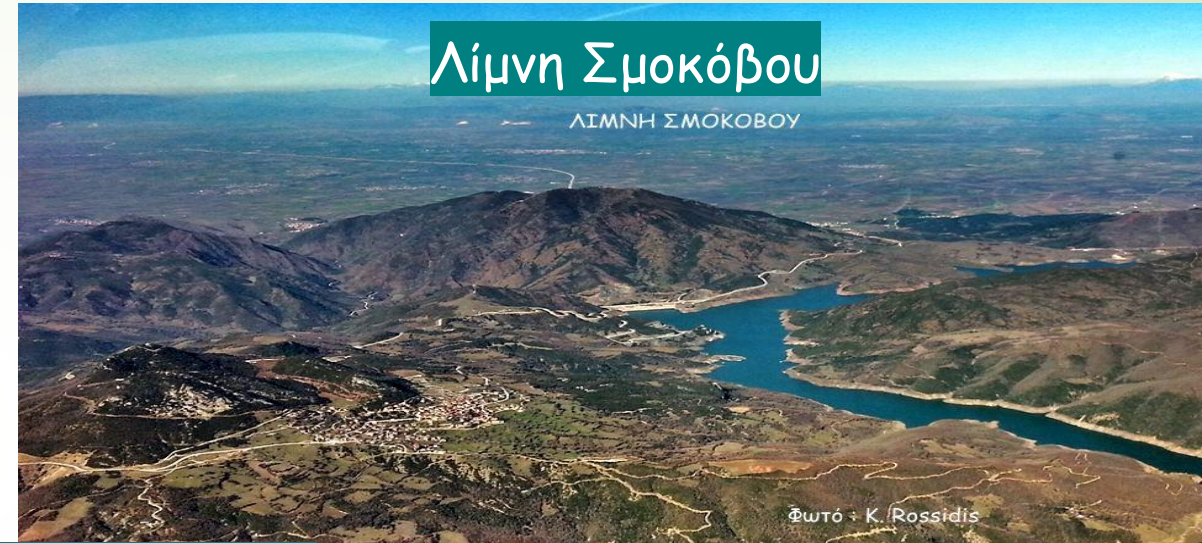
*Gourgiotis Nikos
photography*

Ταμιευτήρας Κάρλας

Χωρητικότητα : 184 hm³

Χωρητικότητα : 237 hm³
Ωφέλιμη : 209 hm³
Ασφαλής ετήσια απόληψη : **65** hm³

Λίμνη Σμοκόβου

ΛΙΜΝΗ ΣΜΟΚΟΒΟΥ

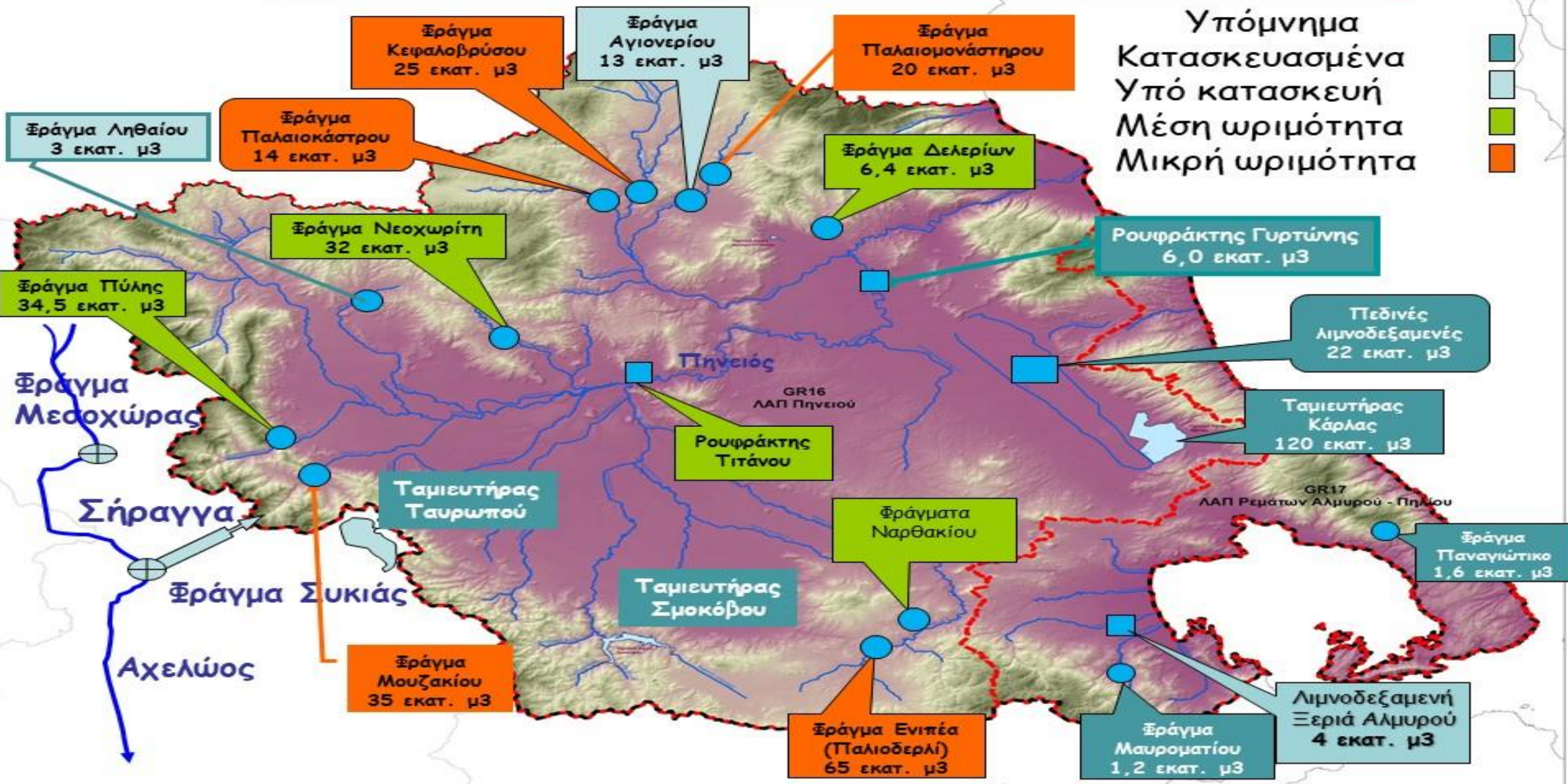
Φωτό : K. Rossidis

Τα υδατικά έργα (μικρά και μεγάλα) που υπηρετούν τον πρωτογενή τομέα (και όχι μόνο), αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο και μοχλό ανάπτυξης για την οικονομία της Θεσσαλίας, που εξαρτάται όμως σε μεγάλο βαθμό και από το πολύτιμο αλλά σε ανεπάρκεια κοινωνικό αγαθό, το ΝΕΡΟ.

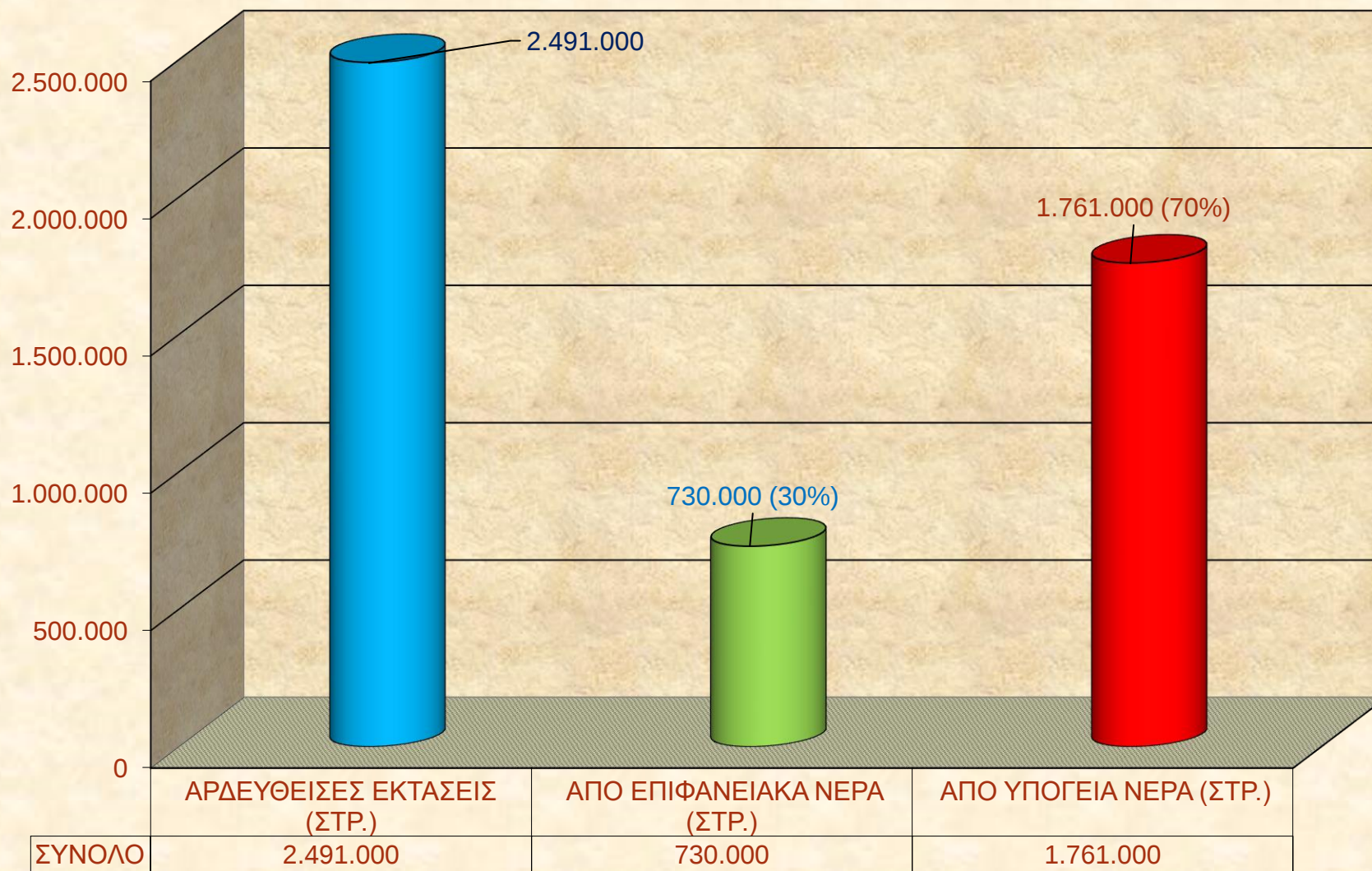
Είδος έργου	Λάρισα	Καρδίτσα	Μαγνησία	Τρίκαλα	Σύνολο
Γεωτρήσεις κρατικές-κ.α	720	422	30	540	1.712
Γεωτρήσεις ιδιωτικές	14.000	7.000	4.000	5.900	30.900
Ταμιευτήρες πεδινοί	15	1	1	-	17
Φράγματα < 15 μ.	36	30	-	-	66
Φράγματα > 15 μ.	15	2	2	2	21
Διώρυγες επενδ/νες (χιλ.)	60	924	200	34	1.218
Διώρυγες χωμάτινες (χιλ.)	600	850	50	1950	3.450
Επιφανειακοί αγωγοί (χιλ.)	770	885	30	1050	2.735
Υπόγειοι αγωγοί (χιλ.)	342	60	15	216	633
Αρδευτικά-αντλιοστάσια	42	112	21	6	181

Έργα ταμίευσης νερού Θεσσαλίας (ΛΑΠ GR 16 - GR17)

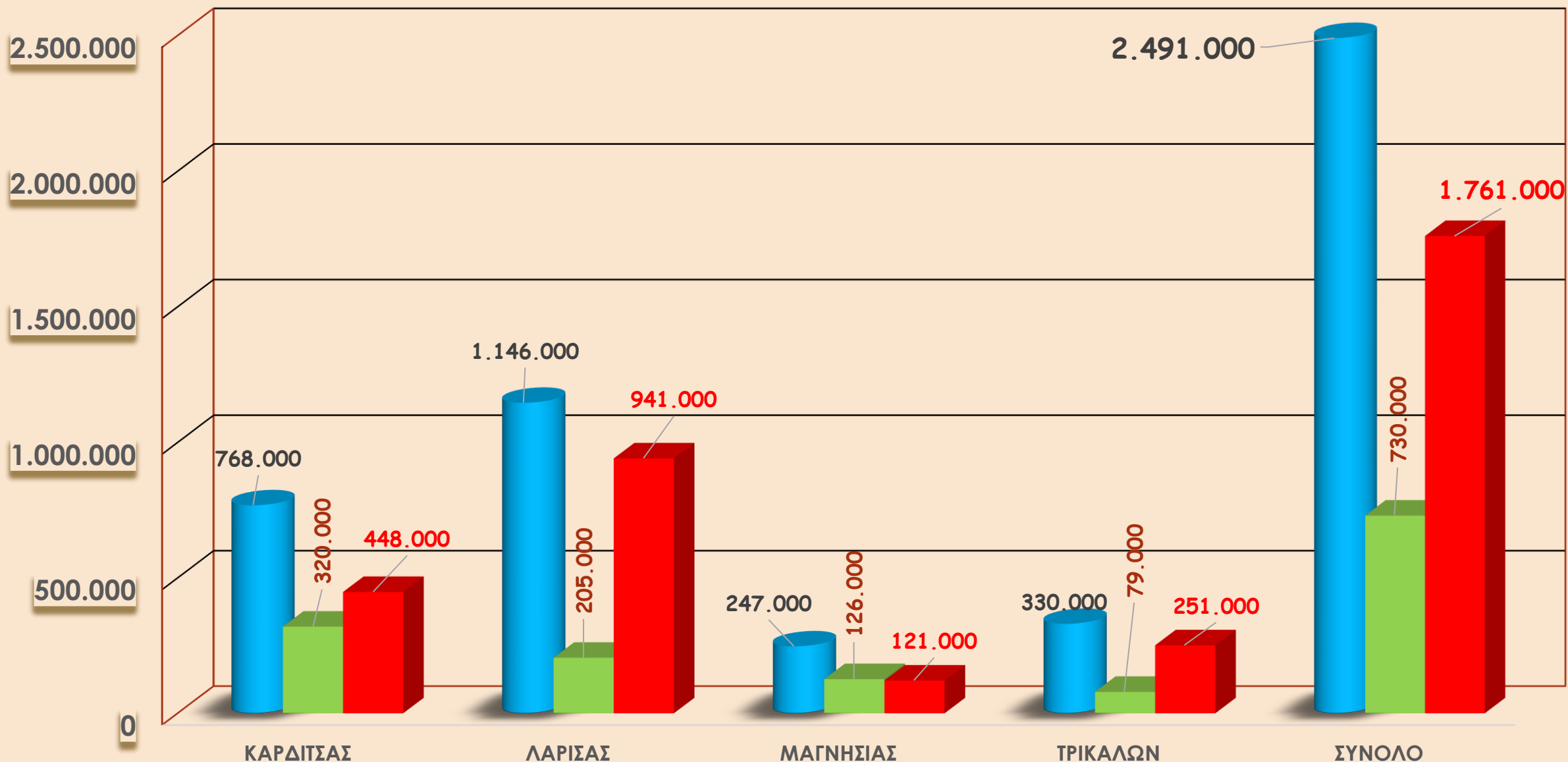
Η άρδευση με υπόγεια νερά γίνεται από 33.000 γεωτρήσεις, οι οποίες τις τελευταίες δεκαετίες δημιούργησαν ένα έλλειμμα 3.000 hm³ νερού (από μη ανανεώσιμα αποθέματα), το οποίο κάθε χρόνο διευρύνεται κατά 250 hm³, ενώ παράλληλα καταναλώνεται ενέργεια 700 GWh (περίπου όσο δύο υδροηλεκτρικά έργα σαν την Μεσοχώρα).

Αρδευθείσες εκτάσεις Θεσσαλίας (στρ.)

Αρδευθείσες εκτάσεις Θεσσαλίας Μ.Ο 2000 - 2010

ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ

■ ΑΡΔΕΥΘΕΙΣΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ (ΣΤΡ.)

■ ΑΠΟ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΝΕΡΑ (ΣΤΡ.)

■ ΑΠΟ ΥΠΟΓΕΙΑ ΝΕΡΑ (ΣΤΡ.)

Ισοζύγιο προσφοράς-ζήτησης νερού στη λεκάνη Πηνειού (Σύμφωνα με το ΣΔΘ)

Συνιστώσες ισοζυγίου	Ποσότητα νερού (εκατ. μ3)
Ζήτηση νερού	Αρδευτική ζήτηση 1.310
	Ζήτηση άλλων χρήσεων 115
	1.425
	*Μείωση αρδευτικής κατανάλωσης - 185
	1.240
Προσφορά νερού (Με στόχο μέση περιβ/λοντική κάλυψη)	Βιώσιμες Απολήψεις από επιφανειακά 160
	Βιώσιμες Απολήψεις από υπόγεια 620
	Απολήψεις από υφιστάμενα έργα 168
	948
Έλλειμμα	(1.240 - 948) = 292
Απαιτούμενη ποσότητα νερού : 2.500.000 στρ. x 524,0 μ3/στρ. = 1.310.000.000 μ3 Με μέτρα εξοικονόμησης : 2.500.000 στρ. x 450,0 μ3/στρ. = 1.125.000.000 μ3 * (1η δέσμη μέτρων ΣΔΘ) : *Μείωση κατανάλωσης αρδευτικού νερού : 185.000.000 μ3	

Μηδενισμός υδατικού Ισοζυγίου στη λεκάνη Πηνειού (Σύμφωνα με το ΣΔΘ)

Συνιστώσες ισοζυγίου	Ποσότητα νερού (εκατ. μ3)
Έλλειμμα	$(1.240 - 948) = 292 \text{ hm}^3$
Δρομολογημένα έργα : (2η δέσμη μέτρων ΣΔΘ)	67 hm ³
Πρόσθετα έργα Εμπλουτισμός Πεδινές λιμνοδεξαμενές (3η δέσμη μέτρων ΣΔΘ)	225 hm ³
Προσδοκώμενο έλλειμμα (Μετά την λήψη 1ης, 2ης, και 3ης δέσμης μέτρων)	$(292 - 225) = 0 \text{ hm}^3$

Μηδενισμός Υδατικού Ισοζυγίου

(Σύμφωνα με τα έργα που προβλέπονται στο ΣΔΥΘ)

Υδατικό έλλειμμα στη ΛΑΠ Πηνειού	292 hm ³
Δρομολογημένα έργα (2 ^η δέσμη μέτρων)	67 hm ³
Πρόσθετα νέα έργα + εμπλουτισμός + πεδινές λιμνοδεξαμενές (3 ^η δέσμη μέτρων)	225 hm ³
Ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της 1 ^{ης} , 2 ^{ης} και 3 ^{ης} δέσμης μέτρων	0 hm ³

Βασικά μέτρα (36)

Σύμφωνα με το κείμενο της 1^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας [ΦΕΚ Τεύχος Β 4682/29.12.2017, σελ. 66104 (168) έως 66134 (198)], τα βασικά μέτρα είναι 36. Από αυτά, 4 βασικά μέτρα που θα μπορούσαν υπό προϋποθέσεις να συμβάλλουν στην μείωση του ελλείμματος, δυστυχώς δεν υλοποιήθηκαν για τους λόγους που αναφέρω παρακάτω.

- ✚ Ηλεκτρονική ετήσια καταγραφή καταγραφή απολήψεων (επιφανειακών και υπόγειων υδάτων) : Για ποια καταγραφή να μιλήσουμε :
- Όταν οι διάσπαρτες περιφερειακές υπηρεσίες (στην αιρετή & κρατική Περιφέρεια), προσπαθούν ανεπιτυχώς σχεδόν 10 χρόνια να ολοκληρώσουν την διαδικασία καταγραφής των γεωτρήσεων και της ανανέωσης της άδειας χρήσης νερού. Έχουν εκδοθεί περισσότερες από 10 ΚΥΑ ή αλληλοαναιρούμενες εγκύκλιοι και πολλές παρατάσεις, γεγονός που επιβεβαιώνει την δυσπιστία όσων από τους αγρότες τλαιπωρήθηκαν με την γραφειοκρατία & επιβαρύνθηκαν οικονομικά. Σύμφωνα με την Δ/νση Υδάτων απαιτούνται άλλα 10 χρόνια για την αδειοδότηση 15.000 γεωτρήσεων (από τις 33.000),
- Όταν το ΕΜΣΥ δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί (από το 2015), ενώ το ΕΑΓΜΕ που ανέλαβε την ευθύνη καταγραφής 170.000 γεωτρήσεων σε όλη τη χώρα, μόνο σε δύο Νομούς κατάφερε να συγκεντρώσει τα στοιχεία, αν είναι σωστές οι πληροφορίες μου,
- Όταν οι ίδιοι οι χρήστες αφαιρούν τα υδρόμετρα (μετά την επίσκεψη - όταν και όπου γίνεται - των αρμόδιων υπαλλήλων για την άδεια χρήσης ή εκτέλεσης), αν δεν τα έχουν κλέψει οι επιτήδριοι (για χαλκό) και όταν μέχρι σήμερα δεν γίνεται κανένας δειγματοληπτικός έλεγχος στις καταναλώσεις νερού, ώστε να υπάρχει έστω και θεωρητικά ο φόβος του ελέγχου και των ποινών.

- ✚ Μέτρα διαχείρισης της ζήτησης : Τα μέτρα κοστολόγησης - τιμολόγησης και ανάκτησης του κόστους υπηρεσιών ύδατος (περιβαλλοντικό κόστος - κόστος πόρου), είναι από τα βασικά μέτρα που προβλέπει η Οδηγία. Δυστυχώς στην χώρα μας το ζήτημα αυτό δεν το διαχειριστήκαμε με την σοβαρότητα και σημασία που έχει, αναβάλλαμε πολλές φορές την εφαρμογή των μέτρων και μέχρι σήμερα δεν έχει αποδώσει, σύμφωνα με τα όσα γνωρίζω για την Θεσσαλία. Η πρότασή μου προς την επιστημονική ομάδα, είναι να αποτελέσει ξεχωριστό θέμα σε προσεχή μας συνάντηση, το οποίο να μας παρουσιάσει κάποιος υπεύθυνος του ΥΠΑΑΤ (δεδομένου ότι αφορά κυρίως τους αγρότες - χρήστες νερού) ή της Γενικής Δ/νσης Υδάτων του ΥΠΕΝ.
- ✚ Πιλοτικά μέτρα εφαρμογής γεωργίας ακριβείας : Οριζόντιο μέτρο του ΥΠΑΑΤ με οικονομική πρόβλεψη 572.000 ευρώ. Δυστυχώς και για το τόσο αναγκαίο αυτό μέτρο, δεν υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική και σχέδιο με κίνητρα, αλλά ούτε και κάποιος υπεύθυνος συνομιλητής από το Υπουργείο που θα μπορούσε να δώσει τις κατάλληλες κατευθύνσεις και να ενθαρρύνει ανάλογες πρωτοβουλίες.
- ✚ Δίκτυα άρδευσης : Μέτρο με πρόβλεψη 300 εκατ. ευρώ. Από τα στοιχεία που διαθέτω, κατασκευάζονται ή έχουν δημοπρατηθεί με ευθύνη της Περιφέρειας, περίπου 120 χιλιόμετρα υπόγειων δικτύων, τα περισσότερα από τα οποία ήταν ενταγμένα στο ΠΑΑ 2007 - 2013 (και μεταφέρθηκαν στο ΠΑΑ 2014-2020). Και για το μέτρο αυτό δεν υπάρχει συνολικό σχέδιο για συστηματική και οργανωμένη παρέμβαση στα κατεστραμμένα ή/και ανοικτά αρδευτικά δίκτυα πολλών από τους φορείς διαχείρισης (ΤΟΕΒ, κ.α).

Δράσεις - Μέτρα – Έργα (ΣΔΛΑΠ 2017)

«Υποχρεωτικά με καθορισμένη περίοδο εφαρμογής..» - σελ. 45 ή 65965

1^η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του ΥΔ Θεσσαλίας (ΕΛ 08)

Συμπληρωματικά μέτρα (46)

Σύμφωνα με το κείμενο της 1^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας [ΦΕΚ Τεύχος Β 4682/29.12.2017, σελ. 66138 (202) έως 66164 (228)], τα μέτρα αυτά είναι 46 και έχουν ενταχθεί σε τρεις κατηγορίες - δέσμες :

Ι. Πρώτη δέσμη μέτρων

- ✓ Μείωση κατανάλωσης 14% (από 524 σε 450 m³/στρ.) : Δεν υπάρχει σχέδιο, masterplan και κίνητρα (για έξυπνα συστήματα άρδευσης). Την εφαρμογή του μέτρου αυτού δυσκολεύουν οι προβληματικοί φορείς διαχείρισης (ΤΟΕΒ), το απηρχαιωμένο θεσμικό πλαίσιο, οι διαχρονικές αδυναμίες της Διοίκησης και οι ανεξέλεγκτοι χρήστες (77% από ιδιωτικές γεωτρήσεις).

Δεύτερη δέσμη μέτρων

«ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΜΕΝΑ»: νέα έργα ταμίευσης στη Θεσσαλία (υπό κατασκευή ή με περιβαλλοντική αδειοδότηση):

[Έργα μεταφοράς και διανομής νερού λίμνης Κάρλας, Φράγμα Αγιονερίου, Φράγμα Ληθαίου, Έργο ταμίευσης χειμερινών απορροών τοπικής σημασίας (Ναρθάκι, Κακλιτζόρεμα, Δελέρια), Θυρόφραγμα Γυρτώνης, Φράγμα Μαυρομάτι]: 66,5 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (συμπεριλαμβανομένων έργων κεφαλής και δικτύων διανομής) - **περιλαμβάνονται στο 1^ο Σχέδιο Διαχείρισης**

[Ταμιευτήρες Λιβαδότοπου Αμπελακίων, Αγιόκαμπου, Κοιλιάδας, Αγίων Αναργύρων, Φράγμα Μπελμά, Λιμνοδεξαμενή Ξεριά, Ταμιευτήρες Καστριού-Γλαύκης]: 20,5 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (συμπεριλαμβανομένων έργων κεφαλής και δικτύων διανομής) – **νέα μέτρα για μελέτες που ολοκληρώθηκαν μετά την εκπόνηση του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης και έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη.**

Μείωση βιώσιμων από υπόγεια: 20 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος

Καθαρό όφελος «δρομολογημένων»: **67** εκατομμύρια κυβικά ανά έτος

Ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της δεύτερης δέσμης μέτρων: 225 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (ισοδύναμο με αναγκαία ποσότητα άρδευσης 505.000 στρεμμάτων)

II. Δεύτερη δέσμη μέτρων

Δρομολογημένα έργα : Πρόκειται για έργα που άρχισαν πριν αρκετά χρόνια, υλοποιούνται με βραδείς ρυθμούς ή/και είναι στάσιμα (για διάφορους λόγους) ή έχουν περιβαλλοντική αδειοδότηση και δεν έχουν ενταχθεί σε προγράμματα χρηματοδότησης :

- ✓ Δίκτυα μεταφοράς και διανομής νερού Ταμιευτήρα Κάρλας : **(40 hm³)** : Από το προβλεπόμενο αρδευτικό δίκτυο για την κάλυψη 84.400 στρ. μέχρι σήμερα ολοκληρώθηκε το 32% (για 26.700 στρ.), ενώ άρδευση (με νερά της Κάρλας) γίνεται μόλις σε 10 χιλ. στρ. Στην περιοχή δεν υπάρχει διοίκηση (ΤΟΕΒ), αναζητείται φορέας να αναλάβει την ευθύνη και επικρατεί ένα «χάος» στην διαχείριση του νερού.
- ✓ Φράγμα Αγιονερίου **(13 hm³)** : Στάσιμο το έργο από το 2006
- ✓ Φράγμα Ληθαίου **(4 hm³)** :
- ✓ Έναρξη το 2005 και δεν ολοκληρώθηκε ακόμη
- ✓ Φράγμα Ναρθακίου **(0,53 hm³)** :
- ✓ Φράγμα Κακλιτζόρεμα **(1,7 hm³)** : } Υδρευση + Άρδευση
- ✓ Φράγμα Δελερίων **(6,1 hm³)** : Από τα λίγα έργα που έχει ωριμότητα (Οι μελέτες άρχισαν το 2008)
- ✓ Φράγμα Αμπελακίων **(2,3 hm³)** :
- ✓ Φράγμα Αγιοκάμπου **(4,4 hm³)** : } Έργα προς δημοπράτηση
- ✓ Φράγμα Μπελμά **(5 hm³)**
- ✓ Ταμιευτήρας Ξεριά Αλμυρού **(3,8 hm³)** : Έργο σε εξέλιξη (καθυστέρηση λόγω Ιανού)
- ✓ Ταμιευτήρες Καστρί - Γλαύκης **(1,7 hm³)** : Έργα ολοκληρωμένα που ήδη λειτουργούν (2019, 2017)

Δρομολογημένα έργα : 67 hm³

- Κάρλα : Από το σύνολο του προβλεπόμενου αρδευτικού δικτύου (έκταση 84.400 στρ.), μέχρι σήμερα ολοκληρώθηκε το 32% και αρδεύονται μόνο 10 - 12.000 στρ. (- 27 hm³)
- Διοικητικό «χάος» λόγω έλλειψης Δ.Σ ΤΟΕΒ
- Απροθυμία εγκατάλειψης ιδιωτικών γεωτρήσεων
- Αναζήτηση φορέα

Ταμιευτήρας Κάρλας

Δρομολογημένα έργα : 67 hm³

Αγιονέρι : Στάσιμο το έργο από το 2006 (- 13 hm³)

Φράγμα Αγιονερίου Ελασσόνας

24 3 2006

Δρομολογημένα έργα : 67 hm³

Ληθαίος : Έναρξη το 2005.

Το 2013 το ανέλαβε η Περιφέρεια,
αλλά δεν ολοκληρώθηκε ακόμη :

(- 4 hm³)

Φράγμα Ληθαίου Τρικάλων

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΙ ΑΓΙΑΣ

Θα ξεδιψάσουν άλλα 3.500 στρέμματα - ΕΜΠΛΟΥΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΝΕΡΟ Ο ΝΕΟΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΙ ΑΓΙΑΣ

Δημοσίευση: 22 Μαρ 2019

Οι εργασίες στον ταμιευτήρα ξεκίνησαν τον Οκτώβριο του 2015. Σήμερα εμπλουτίζεται με νερό...

Πάνω από 3.500 στρέμματα θα αρδεύσει το καλοκαίρι ο νέος ταμιευτήρας που κατασκευάζει η Περιφέρεια Θεσσαλίας στο δημοτικό διαμέρισμα του Καστρίου, στην περιοχή του Δήμου Αγιάς, ενώ πριν λίγες μέρες κι αφού πρώτα ξεπεράστηκαν όλες οι γραφειοκρατικές διαδικασίες, η Περιφέρεια ξεκίνησε να τον τροφοδοτεί με νερό.

Ο ταμιευτήρας κατασκευάζεται για την άρδευση της ευρύτερης περιοχής του Τ.Ο.Ε.Β. Πηνειού και θα εξυπηρετεί έκταση 3.500 στρεμμάτων, τα οποία μέχρι σήμερα αρδεύονταν πλημμελώς. Οι εργασίες για την κατασκευή του Ταμιευτήρα ξεκίνησαν τον Οκτώβριο του 2015.

Το έργο προϋπολογισμού 3,2 εκατ. ευρώ που χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα «Αλέξανδρος Μπαλτατζής» αφορούσε στην κατασκευή σε έκταση 250 στρεμμάτων με καθαρή επιφάνεια αποθήκευσης νερού 200 στρεμμάτων και μέγιστο ύψος νερού 4,5 μ., ενός ταμιευτήρα με δυνατότητα αποθήκευσης 900.000 κυβικών μέτρων νερού. Πρόκειται στην ουσία για την κατασκευή μίας λιμνοδεξαμενής με σημαντικές θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή, πέραν από την ευεργετική συμβολή στις καλλιέργειες και κατ' επέκταση στην τοπική οικονομία.

III. Τρίτη δέσμη μέτρων

Πρόσθετα περιφερειακά έργα :

Πρόκειται για έργα καθόλα χρήσιμα, που όμως χαρακτηρίζονται από χαμηλό ή και μηδενικό βαθμό ωριμότητας, με άγνωστο ή/και πλασματικό προϋπολογισμό και με πιθανό χρόνο υλοποίησης 15 - 20 χρόνια.

- ✓ Φράγμα Πύλης (40 hm³) : Υπάρχει οριστική προμελέτη και έγκριση περιβαλλοντικών όρων (2022).
- ✓ Φράγμα Μουζακίου (20 hm³) : Αναφέρεται μεν η ύπαρξη οριστικής μελέτης, αλλά απαιτείται επικαιροποίηση και επανεξέταση του κόστους για πολλούς λόγους, μεταξύ των οποίων οι απαλλοτριώσεις πολλών εξοχικών κατοικιών, οδοποιΐας κ.α (στην λεκάνη κατάκλυσης του φράγματος).
- ✓ Φράγμα Ενιπέα Φαρσάλων ή Παλιοδερλί (50 hm³) : Εντάχθηκε πρόσφατα στο Ταμείο Ανάκαμψης (ΣΔΙΤ).- Ίσως το μόνο που έχει πιθανότητες να κατασκευασθεί μέχρι το 2027.
- ✓ Ταμιευτήρες Κοιλάδας και Κραννώνα (3 hm³)
- ✓ Τεχνητός εμπλουτισμός Χάλκης (10 hm³)

III. Τρίτη δέσμη μέτρων

Πρόσθετα περιφερειακά έργα :

- ✓ Νεοχωρίτης (20 hm³) Έχει ωριμότητα (απαιτούνται απαλλοτριώσεις και οριστική μελέτη δικτύων).
- ✓ Πεδινές λιμνοδεξαμενές (75 hm³) : Ανεδαφική πρόταση χωρίς τεχνική τεκμηρίωση (σε ποιες περιοχές, από που θα τροφοδοτούνται με νερό, κόστος λειτουργίας, κ.α) :

Πρόκειται για «λογιστική» τακτοποίηση για τον μηδενισμό του υδατικού ελλείμματος, δεδομένου ότι δεν υπάρχει ούτε καν αναγνωριστική έκθεση για τις πεδινές λιμνοδεξαμενές που προτείνονται (από το ΣΔσ τις πεδινές εκτάσεις της ΛΑΠ Πηνειού. Είναι χαρακτηριστικό ότι για την ταμίευση 75 εκατ. μ³ νερού (με μέσο βάθος 4 μέτρα) απαιτείται έκταση τουλάχιστον 25.000 στρεμμάτων. Ουδείς γνωρίζει την θέση στην οποία θα «κατασκευασθούν», πόσες συνολικά θα είναι αυτές και ποιο το κόστος κατασκευής και λειτουργίας τους (δεδομένου ότι απαιτείται διπλή άντληση, π.χ. μία από τον Πηνειό με μεταφορά του νερού έως τη θέση που θα κατασκευασθεί και 2^η άντληση για το γέμισμα της).

Συμπερασματικά :

- ❑ Άγνωστη παραμένει η ποσότητα εξοικονόμησης νερού από τα **185 hm³** που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα βασικών μέτρων και ειδικότερα στη δράση εξοικονόμησης - μείωσης της κατανάλωσης (πρώτη δέσμη συμπληρωματικών μέτρων).
- ❑ Στα δρομολογημένα έργα δομικών κατασκευών (δεύτερη δέσμη συμπληρωματικών μέτρων) αναμένεται ότι θα συγκεντρωθούν περίπου **20 hm³**, από τα **67 hm³** νερού που υπολογίζονται συνολικά στο ΣΔΛΑΠΘ.
- ❑ Με τα πρόσθετα έργα δομικών κατασκευών, τον τεχνητό εμπλουτισμό και τις λιμνοδεξαμενές (τρίτη δέσμη συμπληρωματικών μέτρων) θα συγκεντρωθούν **50 - 80 hm³** (υπό προϋποθέσεις μέχρι το 2027), από τα **225 hm³** νερού που υπολογίζονται συνολικά στο ΣΔΛΑΠΘ.

Με τα μικρά αυτά έργα (ταμιευτήρες και εμπλουτισμός Χάλκης), οι προμελέτες των οποίων ξεκίνησαν το 2007 (!) ο κ. Φάμελλος επαίρεται (ήδη από το 2018) ότι θα λύσει το υδατικό πρόβλημα της Θεσσαλίας. Μάλιστα στην πρόσφατη επίσκεψη του στη Λάρισα (8/6/2021), απέδωσε ευθύνες στην αυτοδιοίκηση ότι δεν προχώρησε αυτά τα έργα.

Επικαιροτητα

ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΥΟ ΔΗΜΟΥΣ

Νέοι ταμιευτήρες σε Κοιλάδα και Κραννώνα

6/19/2007

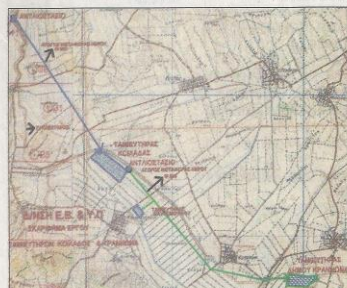
Περισσότερα από 6.000 στρέμματα αναμένεται να εξημερευθούν αρδευτικά οι ταμιευτήρες που πρόκειται να κατασκευαστούν στην περιοχή Ταουσάνης, ενώ πιο σημαντικά θα είναι τα οφέλη από τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα. Πρόκειται για δύο ταμιευτήρες, ο προϋπολογισμός των οποίων υπολογίζεται στα 9,5 εκατ. ευρώ που θα κατασκευαστούν σε περιοχές των Δήμων Κοιλάδας και Κραννώνας, μετά και την παραχώρηση εκτάσεων από τους παραπάνω δήμους.

Χθες το μεσημέρι ο νομάρχης Λάρισας κ. Α. Καταράς, συναντήθηκε στη Νομαρχία με τους δημάρχους Κραννώνας και Κοιλάδας κ. Κ. Καρατσιφλή και Χρ. Παπακρίβο, παρουσιάζει και του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εγγείων Βελτιώσεων κ. Κ. Γκούμα και συζητήσαν για την προοπτική κατασκευής του. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω ταμιευτήρες θα γεμίζουν από τη χειμερινή παροχή του Πηνειού. Ηδη η Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων και Υδ. Πόρων προχωρά στην εκπόνηση των απαραίτητων μελετών (τεχνικών, περιβαλλοντικών, γεωργικοοικονομικών κ.λπ.) προκειμένου να ωριμάσουν τα έργα ενόψει της Δ' Προγραμματικής Περιόδου και να εξασφαλισθεί η απαιτούμενη χρηματοδότηση.

Ειδικότερα, πρόκειται να κατασκευαστούν ένα αντίστοιχο τροφοδοσίας στον Πηνειό ποταμό. Αγωγός μεταφοράς 6,5 χιλιομέτρων, ένας ταμιευτήρας σε έκταση 400 στρεμμάτων στην περιοχή Κοιλάδας, χωρητικότητας 1.200.000 κυβ. μέτρων, συνδετήριος αγωγός τροφοδοσίας 5,5 χιλιομέτρων με ενδιάμεσο αντλιοστάσιο στον ταμιευτήρα Κοιλάδας

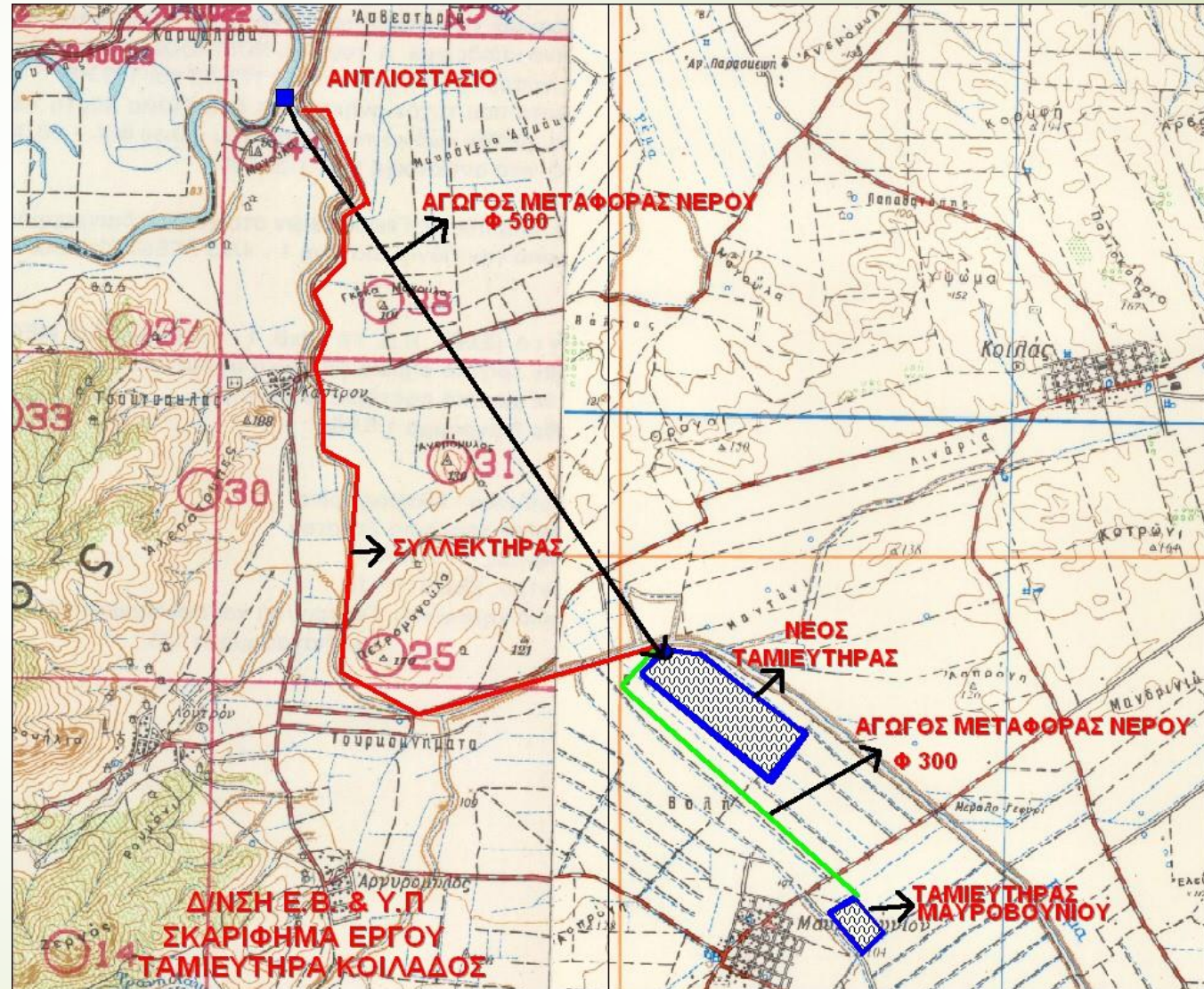

Από τη συνάντηση του νομάρχη κ. Α. Καταράς με τους δημάρχους Κοιλάδας και Κραννώνας κ. Παπακρίβο και Καρατσιφλή

Τα σημεία που θα κατασκευαστούν οι δύο ταμιευτήρες

Ταμιευτήρες Κοιλάδας και Κραννώνα (3 hm³)

Εκτός όμως των στοιχείων που σας παρουσίασα, απάντηση στο ερώτημα τι έχει υλοποιηθεί από τα μέτρα αυτά, δίνει και το κείμενο των μελετητών (διαβούλευση του σημερινού ΣΔΛΑΠΘ, σελ. 33, κεφ. 2.1.1), όπου οι συντάκτες παραδέχονται στην ουσία ότι από τα 82 μέτρα, μόνο 10 ολοκληρώθηκαν. Ειδικότερα δε από τα 16 έργα δομικών κατασκευών (που απαιτούν και οικονομικούς πόρους) μόνο το 1 ξεκίνησε (6 σε εξέλιξη και 9 δεν ξεκίνησαν).

Το «χάος» όμως των συναρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων, η ανεπαρκής ενεργοποίηση των αρμόδιων υπουργείων και οι οργανωτικές αδυναμίες ταυτόχρονα με την έλλειψη θεσμοθετημένου διυπουργικού οργάνου παρακολούθησης της υλοποίησης των μέτρων, αλλά και η έλλειψη των αναγκαίων οικονομικών πόρων της Δημόσιας Διοίκησης (κεντρικής και περιφερειακής), συνετέλεσαν στην μη υλοποίησή τους.

Αξίζει εδώ να αναφερθεί ότι στο κείμενο της 1^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας [ΦΕΚ Τεύχος Β 4682/29.12.2017, σελ. 66164 (228)], προβλέπεται η «Κατάρτιση προγράμματος δράσης» για το οποίο ορίστηκαν οι υπεύθυνοι κάθε φορά - υπηρεσίας για τον συντονισμό και υποστήριξη του προγράμματος μέτρων (δράσεων και έργων) του ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ «ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ
ΤΟΜΕΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ»
ΜΟΝΑΔΑ Β': ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ/ΔΡΑΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Ιτέας 2 και Ευρυτανίας
Ταχ. Κωδ.: 115 23 Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Γιάνναρης, Φ. Πατραμάνη
Τηλ.: 2131500968, 2131500955
Φαξ: 2131501045
Ηλ. δ/ση: kgianaris@mou.gr, fpatramani@mou.gr

Αθήνα, 20.12.2016

Αρ. πρωτ.: 160817

Σχετ.: 160576, 160567,
160536, 140637/2015

Κοιν.:
ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ: Τροποποίηση της Απόφασης Συγκρότησης Ομάδας Εργασίας σχετικά με την εφαρμογή των Προγραμμάτων Μέτρων των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των ΥΔ της Χώρας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

- Τις διατάξεις του Π.Δ. 100/2014 (ΦΕΚ 167/Α/28.08.2014) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κлиматικής Αλλαγής», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 40 του Ν. 4305/2014 (ΦΕΚ 237/Α),
- Το Π.Δ. 70/2015 (ΦΕΚ 114/Α/22.09.2015) περί Ανασύστασης των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύστασης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασίας του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφοράς Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού,
- Το Π.Δ. 125/2016 (ΦΕΚ 210/Α/05.11.2016) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών»,

Η Ομάδα Εργασίας αποτελείται από εκπροσώπους:

- των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων των Περιφερειών,
  - των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2014-2020,
  - της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠ Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α.) του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού,
  - της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΕΥΔ Π.Α.Α.) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
  - της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού της Εφαρμογής (ΕΥΣΕ) της Εθνικής Αρχής Συντονισμού της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού,
  - της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων (ΕΓΥ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και
  - της Ειδικής Υπηρεσίας «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Περιβάλλοντος»,
- όπως αναφέρονται στον συνημμένο πίνακα.

(Β) Η Ομάδα Εργασίας συγκροτείται με στόχο:

- Τον συντονισμό και τη λειτουργική υποστήριξη, τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, της εφαρμογής των Προγραμμάτων Μέτρων
✓ των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των ΥΔ και
✓ των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας,

καθώς και

- την ανταλλαγή πληροφόρησης, τεχνονομίας, καλών πρακτικών και εμπειριών μεταξύ των Υπηρεσιών που εμπλέκονται στην εφαρμογή των Προγραμμάτων Μέτρων των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής και των Κινδύνων Πλημμύρας.

(Γ) Το αντικείμενο της Ομάδας Εργασίας περιλαμβάνει:

- Τη διασφάλιση της συμβατότητας των δράσεων, που υλοποιούνται στον τομέα των υδάτων, με τα προβλεπόμενα στα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας, καθώς και με τα προβλεπόμενα στα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας,
- Την προτεραιοποίηση των δράσεων που υλοποιούνται στον τομέα των υδάτων, με βάση τα προβλεπόμενα στα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων και τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, με στόχο την αποτελεσματική διάθεση των προβλεπόμενων κονδυλίων,
- Την ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων/υπηρεσιών σχετικά με τις ενέργειες, στις οποίες είναι απαραίτητο να προβούν, ώστε να αποφευχθούν καθυστερήσεις που μπορεί να οδηγήσουν σε απόκλιση από τους στόχους προστασίας και διαχείρισης των υδάτων ή/και σε απώλεια πόρων,

- Την έκδοση σχετικών οδηγιών/κατευθύνσεων για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων, με στόχο τη βέλτιστη διαχείριση ανθρωπίνου δυναμικού και πόρων,
- Την υλοποίηση όλων των απαραίτητων ενεργειών για την επίτευξη των στόχων της συγκρότησής της.

(Δ) Συντονιστής της Ομάδας Εργασίας ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Περιβάλλοντος», της οποίας η ιστοσελίδα (www.eysped.gr) θα λειτουργήσει ως κόμβος ενημέρωσης και διάχυσης της πληροφορίας, σχετικά με τις δραστηριότητές της και την πορεία υλοποίησης των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών και των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας.

(Ε) Η Ομάδα Εργασίας συγκαλείται από την Ειδική Υπηρεσία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Περιβάλλοντος».

(ΣΤ) Τα μέλη της Ομάδας Εργασίας σε περιφερειακό επίπεδο, δηλαδή οι εκπρόσωποι της οικείας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, της Περιφέρειας και της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης 2014-2020, συγκροτούν την Περιφερειακή Ομάδα Εργασίας. Η Περιφερειακή Ομάδα Εργασίας μπορεί να συγκαλείται από τους συμμετέχοντες φορείς, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο, ενημερώνοντας σχετικά την Ειδική Υπηρεσία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Περιβάλλοντος».

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Περιφερειακής Ομάδας Εργασίας τηρούνται πρακτικά των σχετικών εργασιών, τα οποία κοινοποιούνται, με ευθύνη της οικείας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην Ειδική Υπηρεσία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Περιβάλλοντος».

Συνημ:

Πίνακας μελών της Ομάδας Εργασίας

Ο Αν. Υπουργός Περιβάλλοντος και
Ενέργειας

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας

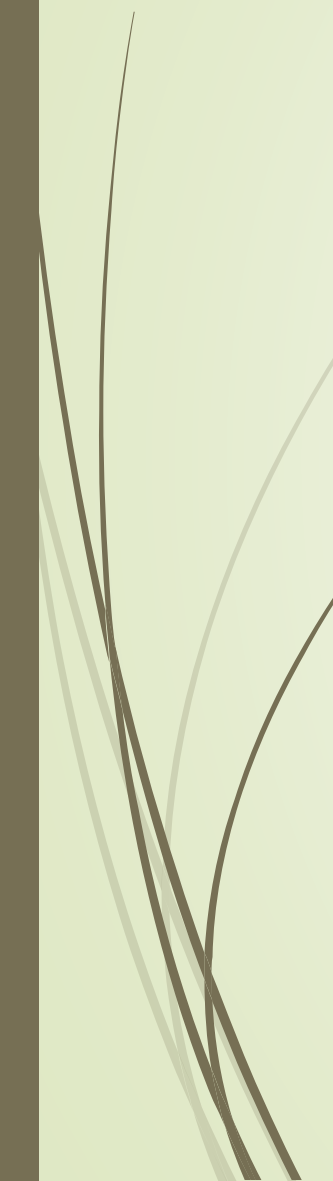
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο κ. Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Ειδική Υπηρεσία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Περιβάλλοντος»

-
-
- ❑ Από τα στοιχεία που παρουσίασα πιο πάνω, προκύπτει ότι τα έργα δομικών κατασκευών που προτάθηκαν με χρονικό ορίζοντα υλοποίησης το 2021 (και θα προβλέπονται και στην 2^η Αναθεώρηση), έχουν σοβαρές αβεβαιότητες (προβλήματα ωριμότητας μελετών, διαδικασίες απαλλοτριώσεων, δημοπρατήσεων, κα.), ενώ θεωρούνται ουτοπικά από οικονομικής απόψεως για τα δεδομένα της χώρας (απαιτούνται συνολικά πάνω από 1.300 εκατ. € για την εξασφάλιση 275 εκατ. μ3 νερού).
  - ❑ Σε ότι αφορά τα αναγκαία - διοικητικά μέτρα και δράσεις που προβλέπονται στο ΣΔΛΑΠ (όπως ο έλεγχος υδροληψιών, η εφαρμογή ετήσιας ποσότητας αρδευτικού νερού 450 μ3/ στρ., η θέσπιση ακαλλιέργητης ζώνης 5-10 μέτρων κατά μήκος του Πηνειού, κ.α), δεν υπάρχει σήμερα αποτελεσματικός μηχανισμός - υπηρεσία που θα μπορέσει σε ρεαλιστικό χρονικό διάστημα να τα εφαρμόσει ικανοποιητικά.
  - ❑ Ο στόχος για την αποκατάσταση του ήδη εκρηκτικού ελλείμματος των 3 δις κ. μ. υπόγειου νερού σε 60 χρόνια (σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΣΔΛΑΠΘ) είναι ανέφικτός.

- ❑ Η πρόβλεψη - δέσμευση (του ΣΔΛΑΠΘ) για άρδευση 2,5 εκ. στρεμμάτων στη Θεσσαλία, σε συνδυασμό με την αδυναμία (για πολλά ακόμη χρόνια) υλοποίησης των απαιτούμενων έργων, θα έχει ως αποτέλεσμα την επιδείνωση του οικολογικού προβλήματος (απολήψεις 150-200 εκ. κ. μ. ετησίως από μόνιμα υπόγεια αποθέματα).
- ❑ Το εναλλακτικό (καταστροφικό για την Θεσσαλία) σενάριο είναι η μείωση των αρδευόμενων παραγωγικών εκτάσεων (από 500 - 900 χιλιάδες στρέμματα) και η φτωχοποίηση χιλιάδων αγροτικών νοικοκυριών.
- ❑ Βασικό συμπέρασμα τέλος είναι ότι τα περιφερειακά έργα δεν επαρκούν για την επίλυση του υδατικού ελλείμματος της Θεσσαλικής λεκάνης και όσοι τα προβάλλουν ως εναλλακτική λύση για την ματαίωση-εγκατάλειψη της μεταφοράς νερών από τον Αχελώο, ουσιαστικά παραπέμπουν στον περιορισμό των δυνατοτήτων γεωργικής ανάπτυξης στον Θεσσαλικό κάμπο.

Ενδεικτικές προτάσεις για το μέλλον που αποτελούν καθήκον των εμπλεκόμενων φορέων :

- ❖ Η ολοκλήρωση του σχεδιασμού & των μελετών, οι αναγκαίες απαλλοτριώσεις, η εξασφάλιση χρηματοδότησης & γενικά η «**ωρίμανση**» όσων έργων έχουν ήδη προγραμματισθεί.
- ❖ Η προσεκτική επιλογή νέων έργων με κριτήρια αποκλειστικά την **υψηλού βαθμού αναγκαιότητα** (υδρευτική, αντιπλημμυρική, αρδευτική, ενεργειακή), την **πολλαπλή σκοπιμότητα**, την χωροταξική κατανομή και ασφαλώς την υψηλή απόδοση τους.
- ❖ Ο **ενιαίος σχεδιασμός των υδατικών έργων** στη Θεσσαλία (Master-plan) για την σκοπιμότητα, την ταμίευση, την μεταφορά και την διανομή νερών στις διάφορες αναγκαίες χρήσεις, σχεδιασμός που δυστυχώς δεν έχει γίνει ακόμη.
- ❖ Πριν αποφασισθεί η χρηματοδότηση και η κατασκευή ενός περιφερειακού έργου ταμίευσης νερού, είναι πρωταρχικής σημασίας να διερευνηθεί λεπτομερώς, η **οικονομικότητα του έργου** (μικρή δαπάνη ανά κ. μ. αποταμιευμένου νερού), ενώ θα πρέπει επίσης να συνεκτιμάται το **κόστος για τα έργα μεταφοράς του νερού & το κόστος λειτουργίας** (εκτάσεις κατάντη ή ανάντη που σημαίνει αντλήσεις), η **οξύτητα του προβλήματος** στην συγκεκριμένη περιοχή και η **ενδεχόμενη συμβολή του έργου στον έλεγχο πλημμυρών**.

❖ Έχει αποδειχθεί εδώ και πολλά χρόνια ότι είναι απολύτως αναγκαία η δημιουργία μιας ενιαίας διοίκησης των υδατικών έργων στην Θεσσαλία, που θα αποτελέσει την μετεξέλιξη του αναποτελεσματικού και γραφειοκρατικού υφιστάμενου διοικητικού συστήματος και η οποία θα έχει την αρμοδιότητα και την επάρκεια τόσο της υλοποίησης (σε όλα τα στάδια) των έργων ταμίευσης επιφανειακών νερών, μαζί με τα παράλληλα έργα που απαιτούνται (δίκτυα, απαλλοτριώσεις, οδοποιία), όσο και την λειτουργία και συντήρηση αυτών. Η βασική ιδέα είναι να θεσπιστεί - με τη συμμετοχή του κράτους και των χρηστών, δηλαδή αυτοδιοίκηση, φορείς αγροτών κλπ) - όργανο ενιαίας διοίκησης και διαχείρισης των υδατικών θεμάτων και των αντίστοιχων βασικών έργων (ταμίευση, μεταφορά), ενώ η εκμετάλλευση θα ανήκει στα υποκείμενα όργανα (π.χ. η ύδρευση στις ΔΕΥΑ, η άρδευση στους ΟΤΑ ή την μετεξέλιξη των ΤΟΕΒ κ.ο.κ.).

ΟΡΟΣΕΙΡΑ ΠΙΝΔΟΥ

ΤΡΙΚΑΛΑ

ΜΕΣΟΧΩΡΑ

ΠΟΡΤΑΪΚΟΣ

ΠΥΛΗ

ΜΟΥΖΑΚΙ

ΠΑΜΙΣΟΣ

ΠΕΥΚΟΦΥΤΟ

ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΣΗΡΑΓΓΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ 18 ΧΙΛΙΟΜ.

ΣΥΚΙΑ

ΕΡΓΑ ΑΝΩ ΑΧΕΛΩΟΥ

Τεχνητή Λίμνη Μεσοχώρας (δεν έχει ακόμη δημιουργηθεί)

Φράγμα Μεσοχώρας (ολοκληρώθηκε)

ΣΠ

Σήραγγα (8χλμ) προσαγωγής νερών (ολοκληρώθηκε)

Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρ. Ενέργειας (ΥΗΣ) Γλύστρας (ολοκληρώθηκε - δεν λειτουργεί)

ΥΗΣ

Φράγμα Υδρο-Ηλεκτρικού Σταθμού (ΥΗΣ) Συκιάς (πρόσδος έργου 65%)

Σταθμός παραγωγής ηλεκτρ. ενέργειας (ΥΗΣ) Συκιάς (δεν έχει κατασκευασθεί)

ΦΡ

Φράγμα Πύλης (υπό σχεδιασμό)

Φράγμα και Μουζακίου (υπό σχεδιασμό)

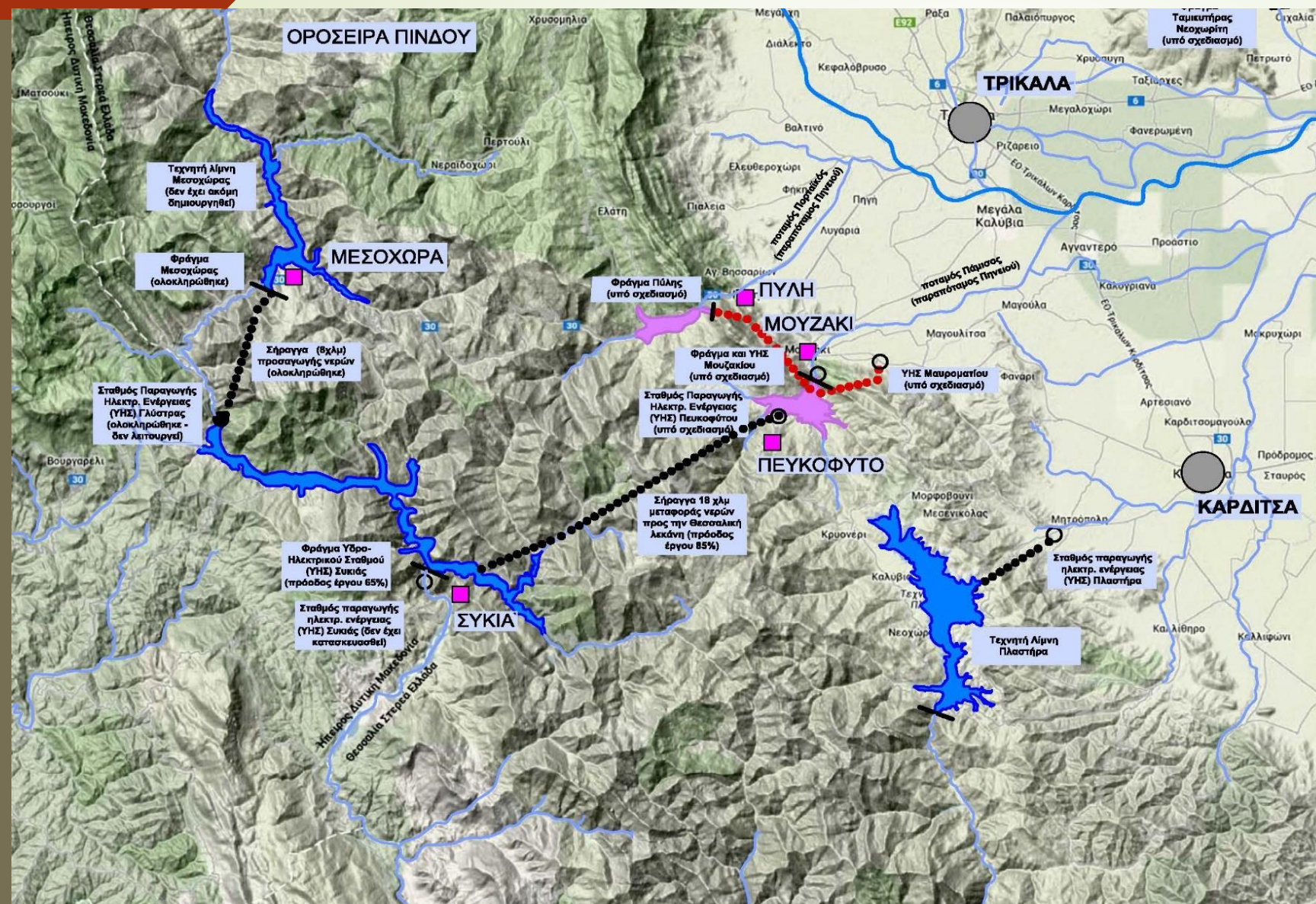
Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρ. Ενέργειας (ΥΗΣ) Πευκοφύτου (υπό σχεδιασμό)

ΥΗΣ Μαυροματίου (υπό σχεδιασμό)

Σταθμός παραγωγής ηλεκτρ. ενέργειας (ΥΗΣ) Πλαστήρα

Τεχνητή Λίμνη Πλαστήρα

Επίλογος

- Σε αντίθεση με την αβεβαιότητα πολλών μέτρων από τα προηγούμενα, η ολοκλήρωση των ημιτελών έργων επί του Άνω Αχελώου είναι εφικτή με ευνοϊκότερες οικονομικές προϋποθέσεις (η σχετική δαπάνη ολοκλήρωσης του φράγματος Συκιάς και της σήραγγας Πευκοφύτου δεν ξεπερνά τα 300 εκατ. €).
- Σε ρεαλιστικό χρονικό διάστημα 5-6 χρόνων, η μεταφορά από τον Αχελώο στη Θεσσαλία 250 εκατ. μ³ νερού, μπορεί να συμβάλει στην αποκατάσταση του μείζονος οικολογικού προβλήματος και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει την υδατική ασφάλεια (από ξηρασία/ λειψυδρία) ενόψει και της κλιματική κρίσης.

Σας ευχαριστώ

Κόστος ενός μ3 νερού/έργο ταμίευσης

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ	ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ (εκατ. μ3)	ΚΟΣΤΟΣ (ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)*	ΚΟΣΤΟΣ (μ3 νερού/ευρώ) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΚΟ	1,6	9,0	5,65
ΛΙΒΑΔΙΟΥ	1,8	7,5	4,12
ΣΜΟΚΟΒΟΥ	65,0	202,0	3,10
ΔΕΛΕΡΙΩΝ	6,4	15,0**	2,34
ΤΑΥΡΩΠΟΥ	120,0	254,0	2,11
ΑΓΙΟΝΕΡΙΟΥ	13,0	20,0**	1,53
ΝΕΟΧΩΡΙΤΗ	32	41,0**	1,28
ΠΑΛΙΟΔΕΡΛΙ	65	70,0**	1,20
Φράγμα Συκιάς + Σήραγγα	502	470**	0,98

*Φράγμα - υπερχειλιστής (όχι αντλιοστάσια – δίκτυα μεταφοράς και διανομής)

** Προϋπολογισμός – υπό κατασκευή

Κόστος ενός μ3 νερού/έργο ταμίευσης

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ	ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ (χιλ. μ3)	ΚΟΣΤΟΣ (ΧΙΛ. ΕΥΡΩ)*	ΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΜΕ ΤΙΜΕΣ 2004 (ΧΙΛ. ΕΥΡΩ) *	ΚΟΣΤΟΣ μ3 νερού (ευρώ) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ	
ΜΕΓΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΩΡΙΟΥ	200	360	1995-1997	520	2,60	6
ΛΟΦΟΥ	500	650	1992-1994	1.298	2,60	5
ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΚΟ	1.600	7.924	1999-2003	9.000	5,65	8
ΛΙΒΑΔΙΟΥ	1.800	6.505	1998-2004	7.420	4,12	7
ΑΓΙΟΝΕΡΙΟΥ	14.000	18.000	1999-2009	21.600	1,54	2
ΤΑΥΡΩΠΟΥ	120.000	3.500	1958-1963	254.000	2,11	4
ΣΜΟΚΟΒΟΥ	110.000	73.000	1983-2002	202.000	1,84	3
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	20.000	6.970** **(ΜΕ ΑΝΤΛ/ΣΙΑ)	1989-2004	9.648	0,48	1

* ΦΡΑΓΜΑ-ΥΠΕΡΧΕΙΛΙΣΤΗΣ (ΟΧΙ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΑ-ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΚΛΠ)

Κόστος μ3 νερού από έργα Αχελώου

ΕΡΓΟ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΝΕΡΟΥ (χιλ. μ3)	ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ (ΧΙΛ. ΕΥΡΩ)*	ΚΟΣΤΟΣ ΕΝΟΣ Μ3 ΝΕΡΟΥ (ΕΥΡΩ)*
Φράγμα Συκιάς	600.000	240.000	0,80
Σήραγγα εκτροπής		230.000	

* ΧΩΡΙΣ ΤΟ ΟΦΕΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Πίνακας ετήσιας απόληψης νερού από έργα Θεσσαλίας (ΣΔΘ) (εκατ. μ3)

Υφιστάμενα έργα	Δρομολογημένα έργα	Πρόσθετα έργα
Τεχνητή λίμνη Πλαστήρα 100	Έργα μεταφοράς λίμνης Κάρλας 40	Φράγμα Πύλης 40
Τεχνητή λίμνη Σμοκόβου 65	Φράγμα Αγιονερίου 8	Φράγμα Παλιοδερλί 50
Μικροί ταμιευτήρες (Ν. Λάρισας) 20	Φράγμα Ληθαίου 5	Φράγμα Μουζακίου 20
Σύνολο = 185	Έργα ταμίευσης 7 (Ναρθάκι, Δελέρια, κ.α.)	Φράγμα Καλούδα 20
	Σύνολο = 60	Φράγμα Νεοχωρίτη 20
		Σύνολο = 150

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΕΡΓΟ	ΥΨΟΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ (Μέτρα)	ΜΗΚΟΣ ΣΤΕΨΗΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ (Μέτρα)	ΩΦΕΛ. ΟΓΚΟΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ (εκατ. μ3)
ΦΡΑΓΜΑ ΜΕΣΟΧΩΡΑΣ	135	673	228
ΦΡΑΓΜΑ ΣΥΚΙΑΣ	150	397	502
ΣΗΡΑΓΓΑ ΕΚΤΡΟΠΗΣ	ΟΛΙΚΟ ΜΗΚΟΣ 17.315 μ.	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΜΕΤΡΟΣ 6,00 μ.	
<u>ΣΤΑΘΜΟΣ</u> ΥΗΣ ΜΕΣΟΧΩΡΑΣ ΥΗΣ ΣΥΚΙΑΣ ΥΗΣ ΠΕΥΚΟΦΥΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟ	<u>ΙΣΧΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥ :</u> <u>MW</u> 160 60 <u>160</u> 380 MW	<u>ΕΝΕΡΓΕΙΑ : GWh/έτος</u> 384 154 <u>486</u> 1.024 GWh/έτος	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΧΕΛΩΟΥ

ΕΡΓΟ	ΠΡΑΓΜΑΤΟ- ΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ (εκατομμύρια €)	ΥΠΟΛΟΙΠΤΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ (εκατομμύρια €)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ (εκατομμύρια €)
ΥΨΗ ΜΕΣΟΧΩΡΑΣ (ΦΡΑΓΜΑ+ΥΨΗ ΓΛΥΣΤΡΑΣ)	330	50	380
ΦΡΑΓΜΑ ΣΥΚΙΑΣ	140	100	240
ΣΗΡΑΓΓΑ ΕΚΤΡΟΠΗΣ	170	60	230

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία - Πλαίσιο για τη διαχείριση των Υδάτων (Οδηγία 2000/60/ΕΚ, στο εξής Οδηγία) καθορίζει τις αρχές και προτείνει μέτρα για τη διατήρηση και προστασία όλων των υδάτων - ποτάμια, λίμνες, μεταβατικά, παράκτια και υπόγεια ύδατα - εισάγοντας για πρώτη φορά την έννοια της «οικολογικής σημασίας».

Στο πλαίσιο αυτό, η Οδηγία απαιτεί την εκτέλεση πολυάριθμων προπαρασκευαστικών εργασιών, που οδηγούν στην υιοθέτηση Προγραμμάτων Μέτρων, τα οποία εντάσσονται στο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) και της εφαρμογής, αναθεώρησης και ανανέωσής του σε έναν εξαετή κύκλο.

Το Σχέδιο Διαχείρισης των νερών αποτελεί μία κοινωνική συμφωνία για την αειφορική διαχείριση του κοινού πόρου.

Είναι ένα θεσμικό κείμενο και άρα έχει χαρακτήρα δεσμευτικού πλαισίου για κάθε δραστηριότητα που έχει σχέση άμεσα ή έμμεσα με το νερό στο υδατικό διαμέρισμα.

Το Σχέδιο Διαχείρισης δεν αποτελεί την αφετηρία, ούτε το πέρας της εφαρμογής της Οδηγίας, αλλά ένα σημαντικό σταθμό στον οποίο καταγράφεται η πρόοδος που έχει επιτευχθεί και περιγράφεται ο προσανατολισμός των δράσεων του διαχειριστικού κύκλου που ακολουθεί.

Ο κύριος μηχανισμός για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ είναι η εφαρμογή του **Προγράμματος Μέτρων** για την προστασία και αποκατάσταση των υδάτων (Άρθρο 11, Παράρτημα VI της Οδηγίας και Παράρτημα VIII του Π.Δ. 51/2007).

Το πρόγραμμα μέτρων, είναι το βασικό στοιχείο του Διαχειριστικού Σχεδίου και καθορίζει όλες τις απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να εφαρμοστούν κατά την εξαετή περίοδο διαχείρισης για να εξασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων της Οδηγίας.

Το πρόγραμμα μέτρων διακρίνεται σε :

Βασικά μέτρα

Συμπληρωματικά μέτρα

Βασικά

Μέτρα για εφαρμογή Κοινοτικής και Εθνικής Νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων

[Κοινοτικές Οδηγίες :

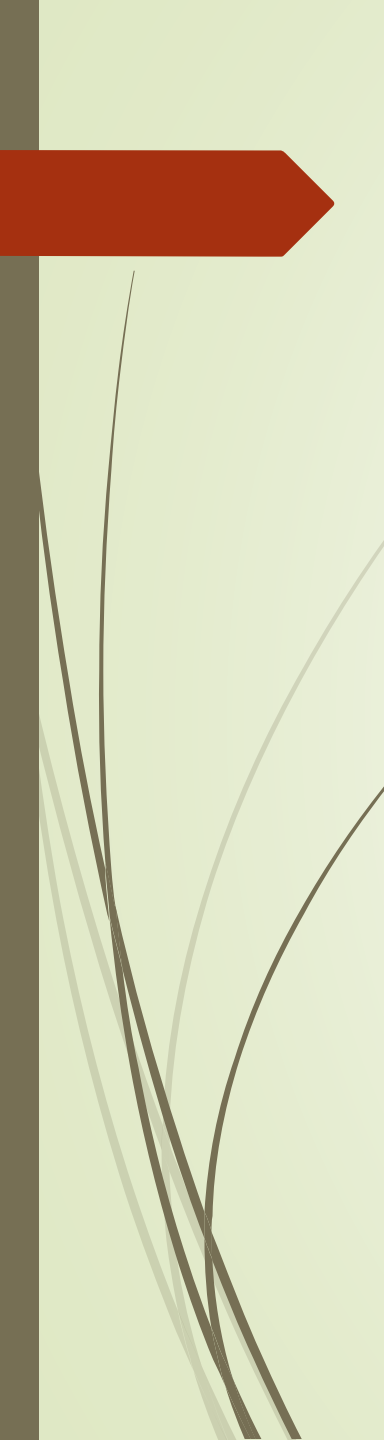
Μέτρα για τα Ύδατα Κολύμβησης,

Προστασία των άγριων πτηνών, Πόσιμο Νερό, κ.α]

Άλλες Κατηγορίες Βασικών Μέτρων

[Κοινοτική και Εθνική νομοθεσία για τη διαχείριση των νερών :

Ανάκτηση κόστους Υπηρεσιών Ύδατος, αειφόρος χρήση νερού,
έλεγχος απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού, αποτροπή της
απόρριψης ρύπων απευθείας στα υπόγεια ύδατα, κ.α]

Συμπληρωματικά (28 μέτρα)

Νομοθετικά, Διοικητικά, Οικονομικά

Μέτρα διαχείρισης της ζήτησης, Λοιπά
συμπληρωματικά μέτρα

Έργα δομικών κατασκευών*, Έργα
αποκατάστασης, έργα τεχνητού
εμπλουτισμού ΥΥΣ, κ.α

Στην παρουσίαση που έκανα στην 3^η συνάντηση μας, αναφέρθηκα συνοπτικά στο **Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής (ΣΔΛΑΠ)** Θεσσαλίας και εξέφρασα την άποψη ότι, επτά χρόνια μετά την πρώτη έγκριση (2014) του ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας, σημαντικά ζητήματα όπως η εξοικονόμηση νερού, η μείωση των αντλήσεων από υπόγεια οικοσυστήματα, η σταδιακή αποκατάσταση του οικολογικού ελλείμματος (3.000 εκατ. κ. μ. υπόγειου νερού), καθώς και επιμέρους υδατικά θέματα που αφορούν χιλιάδες συμπολίτες μας στην ύπαιθρο, δεν έχουν αντιμετωπισθεί και δεν πρόκειται να επιλυθούν στην επόμενη δεκαετία.

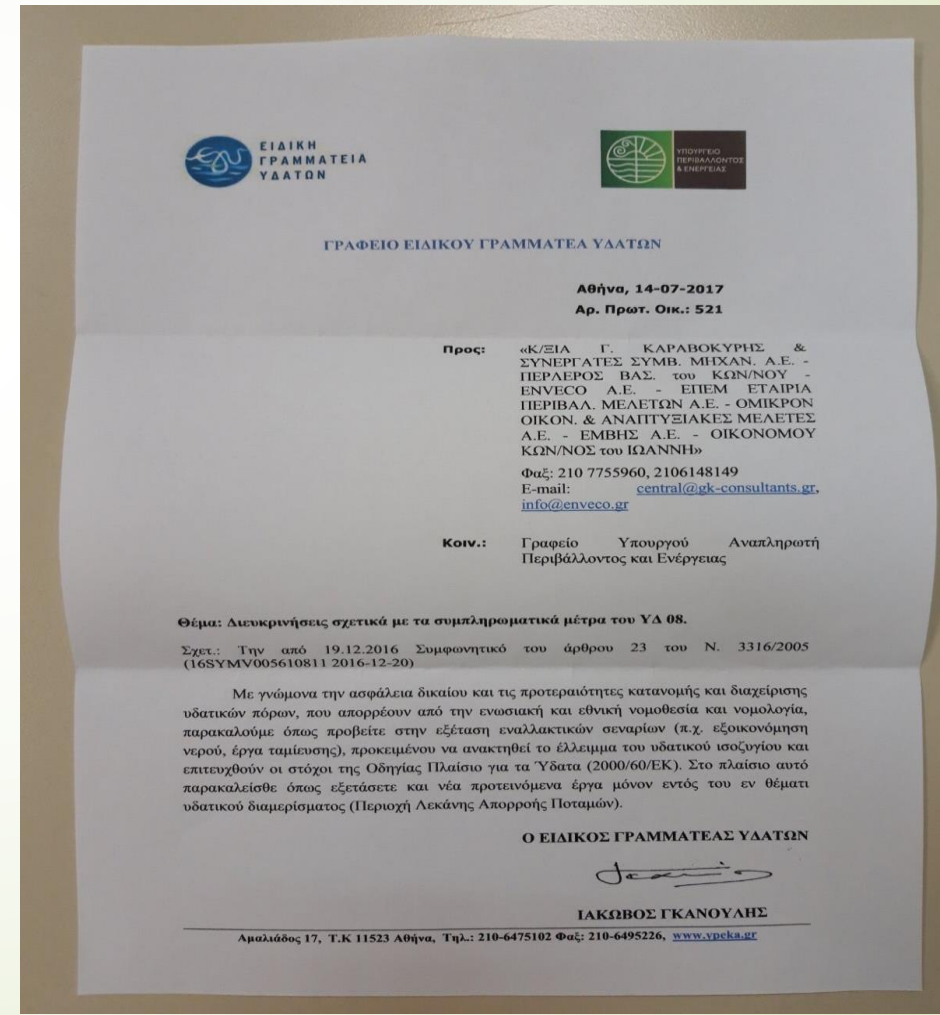
Στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (EL08), μετά τους δύο πρώτους κύκλους εφαρμογής (2014, 2017) του ΣΔΛΑΠ που ολοκληρώνονται φέτος (2021), ακολουθεί ο επόμενος κύκλος εξαετούς διάρκειας, προσδίδοντας χρονικό ορίζοντα εφαρμογής της Οδηγίας μέχρι το τέλος του 2027. Ήδη όμως διαψεύσθηκαν οι προσδοκίες για μηδενισμό του υδατικού ελλείματος και διαπιστώθηκε ότι υπάρχει μία σειρά από υπόγεια και επιφανειακά υδατικά συστήματα τα οποία δεν πέτυχαν τους στόχους της Οδηγίας για καλή οικολογική ή/και χημική κατάσταση έως το 2021.

Αυτό οφείλεται σε ένα βαθμό στα φτωχά αποτελέσματα των δράσεων και στην αδυναμία υλοποίησης των έργων δομικών κατασκευών, που περιλαμβάνονταν στον κατάλογο των μέτρων. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του ΣΔΛΑΠ (2014) τα οποία ισχύουν εξ' ολοκλήρου και σήμερα (2021), στη Θεσσαλία εντοπίζονται τα εξής περιβαλλοντικά προβλήματα :

- Σημαντικός αριθμός υπογείων και επιφανειακών υδατικών συστημάτων βρίσκονται σε καθεστώς έντονης υπερεκμετάλλευσης και ποιοτικής υποβάθμισής τους.
- Η υπερεκμετάλλευση αυτή έχει ως αποτέλεσμα εξαιρετικά χαμηλές έως σχεδόν μηδενικές θερινές παροχές σε ποτάμια ΥΣ, στις οποίες συμβάλλει και η υπερεκμετάλλευση των υπογείων νερών.
- Από τα υπόγεια υδατικά συστήματα αντλούνται ετησίως περί τα 120 - 150 εκατ. m³ από τα μόνιμα γεωλογικά αποθέματα, ενώ αθροιστικά εκτιμάται ότι έχουν αντληθεί περί τα τρία δισεκατομμύρια (!) m³.
- Γενικά, εκτιμάται ότι υπό τις σημερινές συνθήκες διαθεσιμότητας πόρων, δεν είναι δυνατόν να διατεθούν οι αναγκαίες ποσότητες νερού για την κάλυψη της αρδευτικής ζήτησης χωρίς μεγάθη απολήψεων επιφανειακών και υπόγειων νερών, τα οποία οδηγούν στην επιδείνωση της κατάστασης των ΥΣ και στη μη επίτευξη των στόχων της Οδηγίας.

Πριν δούμε τα στοιχεία με τις ανάγκες της Θεσσαλίας σε νερό και την κάθε δέσμη συμπληρωματικών μέτρων την 1^ησ αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠΘ (2017), με τις οποίες επιχειρείται ο μηδενισμός του υδατικού ελλείμματος (Πίνακας Ι), θα αναφερθώ στην μεθόδευση (!) της πολιτικής ηγεσίας (ΥΠΕΝ, 2017) για τον αποκλεισμό του σεναρίου μεταφοράς νερού από τον Αχελώο στην Θεσσαλία (που προβλεπόταν στο ΣΔΥΛΑΠΘ του 2014), όπως αποδεικνύεται και από το παρακάτω επίσημο έγγραφο της προς τους μελετητές

Το έγγραφο της αντιεπιστημονικής - αντιδεοντολογικής παρέμβασης του ΕΓΥ (βλέπε Φάμελλος) για τον αποκλεισμό του σεναρίου μεταφοράς νερού από τον Αχελώο στην Θεσσαλία

1^η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του ΥΔ Θεσσαλίας (ΕΛ 08)

- Λ. Πλαστήρα: 80 (ως βιώσιμα από 100 που είναι η υφιστάμενη απόληψη)
- Λ. Σμοκόβου: 65
- Μικροί ταμιευτήρες Λάρισας: 20
- Λιβαδότοπος Ελασσόνας: 1,5
- Παναγιώτικο Φράγμα: 1,5

Βιώσιμη διαθέσιμη ποσότητα από υπόγεια και επιφανειακά: **780** εκατομμύρια κυβικά ανά έτος

- Υπόγεια: 620 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (προσμετρώνται οι βιώσιμες ποσότητες απόληξης όλων των υπόγειων Υ.Σ. του ΥΔ, έχοντας αφαιρέσει και ικανές ποσότητες για την επανάκαμψη των πεδινών υπόγειων Υ.Σ. σε 60 χρόνια)
- Επιφανειακά: 160 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (εκ των οποίων τα 60 είναι στραγγίδια άρδευσης)

Πρώτη δέσμη μέτρων: μείωση κατανάλωσης αρδευτικού ύδατος μέσω μείωσης απωλειών και εξορθολογισμού μεθόδων άρδευσης (περιλαμβάνονται στο 1^ο Σχέδιο Διαχείρισης)
Ποσότητα στόχος για άρδευση καλλιεργειών – τυπικό στρέμμα (κυβικά/στρέμμα/έτος): **450** από 524 (στοιχεία 2013, στα στοιχεία του 2013 περιλαμβάνεται και ελλειμματική άρδευση) .
Ονομαστική μείωση 14%, πραγματική μείωση περίπου 20% (όταν δεν λαμβάνεται υπόψη η ελλειμματική άρδευση)

Απαιτούμενη ποσότητα ύδατος άρδευσης: **1.125** εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (μετά την εφαρμογή της πρώτης δέσμης μέτρων
Απαιτούμενη ποσότητα για άλλες χρήσεις: **115** εκατομμύρια κυβικά ανά έτος
ΣΥΝΟΛΟ: **1.240** εκατομμύρια κυβικά ανά έτος
Ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της πρώτης δέσμης μέτρων: 292 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος

Δεύτερη δέσμη μέτρων

«ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΜΕΝΑ»: νέα έργα ταμείωσης στη Θεσσαλία (υπό κατασκευή ή με περιβαλλοντική αδειοδότηση):

[Έργα μεταφοράς και διανομής νερού λίμνης Κάρλας, Φράγμα Αγιοιερρίου, Φράγμα Ληθαίου, Έργα ταμείωσης χειμερινών απορροών τοπικής σημασίας (Ναρθάκι, Κακλιτζόρεμα, Δελέρια), Θυρόφραγμα Γυρτώνης, Φράγμα Μαυρομάτι]: 66,5 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (συμπεριλαμβανομένων έργων κεφαλής και δικτύων διανομής) - **περιλαμβάνονται στο 1^ο Σχέδιο Διαχείρισης**

[Ταμιευτήρες Λιβαδότοπου Αμπελακίων, Αγιοκαμπού, Κουλάδας, Αγίων Αναργύρων, Φράγμα Μπελμά, Λιμνοδεξαμενή Ξεριά, Ταμιευτήρες Καστριού-Γλαύκης]: 20,5 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (συμπεριλαμβανομένων έργων κεφαλής και δικτύων διανομής) – **νέα μέτρα για μελέτες που ολοκληρώθηκαν μετά την εκπόνηση του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης και έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη.**

Μείωση βιώσιμων από υπόγεια: 20 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος

Καθαρό όφελος «δρομολογημένων»: **67** εκατομμύρια κυβικά ανά έτος

Ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της δεύτερης δέσμης μέτρων: 225 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (ισοδύναμο με αναγκαία ποσότητα άρδευσης 505.000 στρεμμάτων)

Τρίτη δέσμη μέτρων

Α. Υλοποίηση «ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ» νέων έργων ταμείωσης στη Θεσσαλία [Φράγμα Πύλης, Φράγμα Παλαιοδερλί, Χαμηλό Φράγμα Μουζακίου, Φράγμα Καλούδα, Φράγμα Νεοχωρίτη, Ταμιευτήρες Καλού Νερού & Αγίου Αντωνίου, Ταμιευτήρας Κερασούλας Τρικάλων, Ρουφράκτης Τιτάνου]: 170 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (συμπεριλαμβανομένων έργων κεφαλής και δικτύων διανομής) – **νέα μέτρα**

Μείωση βιώσιμων από υπόγεια: 30 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος

Καθαρό όφελος «Πρόσθετων»: **140** εκατομμύρια κυβικά ανά έτος

Τεύχος Β' 4682/29.12.2017

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

66141

1^η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του ΥΔ Θεσσαλίας (ΕΛ 08)

Β. Τεχνητός εμπλουτισμός υπογείων: **10** εκατομμύρια κυβικά ανά έτος - **περιλαμβάνονται στο 1^ο Σχέδιο Διαχείρισης και προτείνεται και νέο σχετικό μέτρο**

Ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της δεύτερης δέσμης μέτρων και των Α και Β της τρίτης δέσμης μέτρων: 75 εκατομμύρια κυβικά ανά έτος (ισοδύναμο με ποσότητα άρδευσης 170.000 στρεμμάτων)

Γ. Υλοποίηση έργων ταμείωσης τύπου λιμνοδεξαμενών σε πεδινές ή λοφώδεις περιοχές: **75** εκατομμύρια κυβικά ανά έτος – **νέο μέτρο**

Ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της δεύτερης και τρίτης δέσμης μέτρων: ~0